

Čtenářství aneb Co si lidé půjčují v knihovnách

Alena Součková

Je všeobecně známou pravdou, že knížky tvoří nedílnou součást našeho bytí. Provázejí člověka ve všech životních etapách. Problematika čtenářství a nečtenářství, otázky účinků četby jsou náměty řady statí v odborném i populárním tisku. Kniha pobaví, poučí, je prostředkem k relaxaci atd. Čtením se zlepšuje slovní zásoba, trénuje se mysl a paměť. Četba vyvolává příjemné pocity, přispívá k vyrovnanosti a harmonii. Na druhé straně přináší i napětí. Otázkami, o jaké dokumenty je v knihovnách zájem, se zabývají knihovníci ve velkých i malých knihovnách. Poněkud opomíjený termín profilace fondů, to je vytváření optimální skladby fondu s ohledem na typ a úkoly knihovny a požadavky uživatelů, je třeba stále více brát na zřetel v rámci poskytovaných knihovnických a informačních služeb.

Sledování nejčtenějších knih je mimo jiné zajištěno pravidelnými anketami ve vybraných českých a moravských knihovnách. Aby byl vzorek co nejvíce reprezentativní, byla nedávno ke dvanácti spolupracujícím knihovnám přičleněna velká sídlištní knihovna v Praze-Lužinách.

Několik zajímavých údajů z ankety za 2. čtvrtletí roku 2002:

U dětí a mládeže je výsledný vzorek ovlivněn vybranými tituly školní četby (např. Povídky malostranské, Kytice, Staré řecké báje a pověsti, Staré pověsti české). Na předních místech se delší dobu vyskytují i oblíbení autoři knih pro děti – Astrid Lindgrenová a Lenka Lanzová. Stále v oblíbě jsou tituly o Harry Potterovi, ale i některá díla českých spisovatelů (Štorch, Petiška).

U titulů naučné literatury pro děti a mládež se na prvních místech objevují encyklopedické publikace – o přírodě a lidském těle. Ve vlnách zájmu se setkáváme s publikacemi o prehistorických dobách a vymřelých živočiších. Stálý zájem je o příručkovou literaturu k vyplnění volného času a rukodělným pracím, stejně i o přehledy učiva a testy z jednotlivých učebních předmětů. Velmi žádané jsou tituly o chovu domácích zvířat a populárně-naučné dějepisné publikace.

Skladba nejčtenějších titulů u dospělých je pestřejší. Výsledky značně ovlivňují i výpůjčky knih, které si čtenáři půjčují na dovolenou.

U beletrie je zájem určován i tituly poutavých filmů promítaných v současné době (Pán prstenů). Velmi oblíbenou autorkou je Danielle Steelová, do první desítky se zařadily tři její prózy. Zřetelný je návrat k některým titulům klasické české prózy (Neruda, Jirásek) i k některým českým autorům druhé poloviny 20. století (Otčenášek).

V naučné literatuře dospělí převážně vyhledávají zeměpisné průvodce a mapy, jazykové učebnice a literaturu o počítačích. Stálý zájem přetrvává o příručky k vyplnění volného času a regionální dokumenty.

Z hlediska žánrů má kromě klasické a dětské literatury, včetně školní četby, stálé zastoupení detektivní žánr, dívčí a ženské romány a literární předlohy filmových děl. V anketě sestavené podle jmen autorů se v první desítce vyskytují výhradně autoři beletrie.

Podrobný přehled je uveřejněn v článku dr. L. Kurky a Mgr. A. Otrubové v Bulletinu SKIP, č. 3/2002.

© 2000-2004 Studijní a vědecká knihovna v Hradci Králové · pujcovna@svkhk.cz · knihovna@svkhk.cz
· <http://www.svkhk.cz>